ДОДАТОК до „БУКОВИНИ“.

РУСКА РАДА

НАРОДНА ҐАЗЕТА

Виходить що тижня в пятницю | Адрес Редакциї: „РУСКА РАДА“ в Чернівцях ул. Петровича ч. 2. | Коштує річно 4 коронї.

Ч. 32. Чернівцї, дня 6. (19.) серпня 1904. Рік VII.

Наслїдки питя горівки.

Вже сама горівка вкорочує чоловікови житє, ба але не забуваймо і на те, що по корчмах та шинках додають до неї ще богато домішок, які бувають дуже часто страшним трілом. І так іде за горівкою людске майно і здоровлє. Кождий старший чоловік буде тямити неодну страшну смерть піяка. А чи мало їх гине хочби у нашім краю через тото, що десь на ярмарку запе ся, а відтак переброджує ріку і вже не виходить із єї рвучих хвиль.

Та місто того, аби голословно розповідати за тото, як горівка збавляє людске здоровлє, подамо кілька страшних урядових рахунків, щоби люди провидїли, яке страшне жниво косить горівка.

У прускім краю обрахував уряд, що від р. 1889 до 1893 р. умерло нагло 1810 самих шинкарів на удар серця (шляґ), 501 відобрало собі житє, 508 вмерло на піяцке божевілє, о 315 несподївано при ріжних пригодах. В Анґлїї знова доконано, що случаїв смерти між горальниками, броварниками, кельнерами, шинкарями є чотири рази більше чим у рільників та робітників. У Анґлїї люди загалом дуже богато пили тай через тото від 1847 р. до 1874 умерло там з самої пятики 9500 осіб а з піяцкої дурийки (delirium tremens) 13.203. Та тепер позасновувало ся там богато товариств, що ведуть борбу із піяньством, через що люди чим раз більше від горячих трунків відвертають ся. Тото, що в Анґлїї люди дуже богато пють тай курять, іде від того, що вони по більшій части моряки, які серед безмежних вод і мраки запивають ся та гризуть мачку.

В доволї малій країнї, Бельґії умирає тепер кождого року по 60 тисяч людий через горівку. В Сполучених Державах Америки вмерло від алькоголїзму за 10 лїт 300 тисяч людий. Податки за трунки виносили там 603 мілїонів долярів, 100 тисяч дїтий горівка осиротила, вдовицями зробила 20 тисяч жінок, 150 тисяч людий вкинула до вязницї, спричинила 2000 самоубийств, а через пожарі й рабунки нанесла 10 мілїонів долярів страти. Оттаке справозданє зложив мінїстер Еверет за 10 лїт від 1860—1870. От кілько лиха наробила горівка лише в однім краю!

А хто не знає сухіт, страшної слабости, що так день за днем висисає невмолимо людску силу й гасить єго житє аж оно зовсїм потухне. Отже показує ся, що на тоту слабість западають найбільше алькоголїки то є тоті люди, що вживають горячі трунки, в яких є алькоголь. У Франциї, бачите, умирає що року около 150 тисяч людий на сухоти, а лїкарі вимиркували, що із того припадає бодай із 110 тисяч алькоголїків. Знова иньший лїкар робив у тій справі дослїди над российскими мужиками і дійшов до такого вислїду, що на сто тверезих людий западає на сухоти лише чотирох, а на сто таких, що пють горівку і то навіть уміpковано зпадає їх пятнайцять, а на сто таких що впивали ся бодай раз на місяць западало в тоту

слабість аж двайцять сїмох. Треба хиба слїпого, аби не повидїв сю ріжницю. А вона повстає через те, що чоловік який пє, слабне на силах. Тїло піяка не є вже таке кріпке й здорове, як у тверезого, а через те воно й дуже легко заражує ся якою небудь слабостию, а відтак не має вже стільки сили, аби слабість побороти. Се вже прецї річ спрактикована, що чоловік крепкий нераз ту сему слабість переходить, на яку слабший мусить лягати в постїль і не годен й кроком ступити.

Очевидно, як дуже вбиває чоловіка люта горівка. Не даром-же говорять у казках, що єї вигадав чорт. От справдї чортівске се трїло, в якім чоловік що раз більше розсмаковує ся і місто дбати за себе і свою рідню, місто того аби єднати ся до борби за мужицку правду, валяє ся під коршемними лавками. Гейже братя покидаймо горівку, а лучім ся в читальнї, каси та „Сїчи", щоб воскресла, де пропала наша руска слава. *Яр. Вес.*

Стричи чи не стричи?

Ми вже не раз згадували про те, що нашим людям пора покинути ношенє довгого волося. В тїй справі починають забирати голос і иньші часописи. Ось в станиславівскім тижневнику „Нова Сїч" читаємо:

„Один кусень поля в нашім житю народнім лежить доси цїлком нерушаний. Є то: Подаванє руским селянам науки, як они мають заховати ся дома, на улици, в церкві, на гостинї і т. д. Здає ся, що се річ маловажна, а однак оно так не є. Звісна приповідка: Як тя видять, так тя описують. За се, що наші люди в декотрих сторонах вбирають ся некрасно, що носять довге волосе, називають їх другі народи „медведями", „волами" і т. п. Се спрактикував я добре, бо я був між людьми в сьвітї. Наші редакциї повинні в сїй справі з часта забирати голос, аби і в сїм взглядї повести наш нарід до лїпшого.

Найбільше разить ношенє довгого волося через мущин, — длятого нинї хочу о сїй справі написати. Ми до того привикли і нам здає ся, що так мусить бути. Декотрі навіть гадають, що руский хлоп, як би не носив довгого волося, то перестав би бути Русином. А то нинї вже лише дикі народи, як Індияни, носять довге волосе. Сьвіт цивілїзований носить коротке волосе, бо то з кождого взгляду є добре.

Довге волоссє є до краси жінцї. Мущинї оно не лицює. А хоть і було би декому до лиця, то зовсїм непрактично. Уважайте, селяни, як то ви намастите волосє смальцем, то ковнїр від сорочки за один день стане як каглянка; ляжете на постїль, то замастите пішевку, що годї відопрати, а ще як хто купить смердячого

П. Куліш.

СЇЧОВІ ГОСТЇ.

Спомини старого дїда про Гайдамаків.

(Дальше).

Ото подїливши здобич, поранених відослали у Камянець на страту, а мертвих закопали у Ялтушевському таки лїсї, над шляхом і могилу над ними насипали високу.

Ото була перша моя справа з гайдамаками. А знову років через два пішла по Вкраїнї поголоска, що з за Синюхи річки вийшла добра купа гайдамак із ватажком Чортовусом, та пройшла аж на Подїлє, награбувала срібла, золота і всякого добра, скільки уюкові конї знесуть і повертає назад лїсами та байраками. Тільки нїхто не знав, де саме вони тепер і в якому місцї виткнуть ся на степи з лїсу. Трівога зробилась усюди така, що Боже твоя воля! Не було иньшої розмови як про гайдамак. Оце сьогоднї почуєш, що там і там спалила пана з панїєю і з дїтьми, а завтра — що напали на кляштор і всїх ченцїв католицьких вирізали. Той каже, що бачив людий якихсь чудних, а той що в однім шинку наткнувсь на самого Чортовуса: сидить за столом у червонім жупанї, руки по локоть засукані, по кармазинових рукавах чорна кров жидівська стїкає; кружляє відром горілку і нїкого не боїть ся, бо вміє так зробити, що оце є, а схоче, то й нема. Що день,

смальцю, то і єму самому не мило зносити той смердячий запах, а для другого є то впрост відражаючим. А як то гірко з довгим волосєм в дорозї або при роботї. Довге волосє треба раз-на-раз причісувати. Не розчешеш, то виглядаєш як опуд, як страхопуд в просї. А тепер в жнива, чи не дізнає ся прикрости через довге волосє? Оно причинає ся, що більший піт виступає і не мож єго навіть обтерти, бо волосє не дає.

Та і зі взгляду на здоровлє добре є носити коротке волосє. Хто носить коротке волосє, того голова рідко коли болить, не творять ся струпи і не множить ся гидь.

Ту скажуть селяни: „Стрижене волосся коштує гроші, а ту не ма!“ Що таке богато коштує? Що найбільше 80 сот. на рік. Коли ви носите довге волосє, то мусите мастити, а смалець винесе через рік богато більше.

Сю раду, стричи волосє на коротко, повинні всї наші селяни приняти з найбільшою охотою. Всї мущини до одного повинні стричи волосє на коротко. Наші товариства, як „читальнї“, „Січи“, і т. д. не повинні приймати в члени того, котрий не обстриже собі кучми. А в кождім селї найде ся такий, що ту штуку потрафить. А як би і пішов хто на короткий час на практику до якого фризиєра до міста, то що великого? Він буде мати промисл в руках а люди вигоду. Впрочім тепер є машинки до стриженя. Они не дорогі. Де більше мужчин є в хатї, то така машинка оплатить ся до року. Кінчу в надії, що сей голос принесе пожаданий хосен“.

Війна.

З послїдних із манджуриї вістий, як японьских, як і российских можна вже майже цїлком на певно заключати, що российска армія буде могла говорити о великім щастю, коли їй поведе ся видобути ся з японьских клїщів і утечи до Мукдену. Від двох тижнїв всї три японьскі армії перейшли на цїлій лїнії до рішучого атаку і зігнали Росиян з усїх становищ навкруг Ляону. Насамперед взяли Японцї на полудневім фронтї российскім Дашічао, відпихаючи Росиян до Гайчену. Рівночасно Курокі взяв на північнім крилї східного фронту российского Сіґоян і Кауцияпу. Росияни уступили до Апніну, віддаленого лише 20 км. на схід від Ляояну. В тім самім часї трета армія японьска, котра посувала ся з Такушану через прохід Далїн на Гайчен, підсунула ся під Сімучен, віддалений о 20 км. від Гайчену, де полудневий фронт российскої армії заломлює ся на північ і переходить в фронт східний.

то все страшнійші чутки: сьогоднї оце кажуть, що в його три сотнї молодців, а завтра — три тисячі. По дорогах знай товчеть ся жидови, з усїм збіжем утїкають то до замочків, то до місточок. Вислав князь Любомирський з Полонного двох чи трьох Жидів на розвідки, обіцяв велику плату; та жидова так боялась гайдамацьких лап, що повертїлись трохи поза місточком, тай вернули ся нї з чим. Тодї призиває князь мене та Ласуна та Гладкого, та ще Лободу.

— А що, каже, козаки! Чи послужите ви менї по вірі й по правдї?

— Послужимо, кажем, — милостивий князю і батьку.

— Отже, каже, — вам по десять червінців на дорогу. Їдьте та привезїте менї певну звістку, де гайдамаки і скільки їх.

Взяли ми, вклонились і поїхали усї четверо ріжними шляхами. Довго бив ся я по пущах та бездоріжах, аж поки прибивсь по одного хутора. Лїс навкруги густий такий, що тільки небо та землю видко, а хатинка стоїть одним одна і на бік уже похилилась і в землю вросла, а солома на нїй уся від моху та від буряну аж зазеленїла. Нї дороги, нї стежки до тієї хатки нема; тільки поуз самий причілок тече невеличкий рівчак. Думаю собі: видно ж, тут нема нїкого. Коли дивлюсь, аж у піддаші за хатою сидить дїд, сивий-сивий. Брови йому понависали аж на очи, а борода до пояса. Сидить і струже стругом держалко на ратище, а біля його

Наслїдком побіди Японцїв під Дашічаом було занятє Нючвану, через що полудневі російскі позициї (Гайчен) окружено від заходу. Аби стїснити японьский обруч від півночи, Курокі посунув своє крайне північне крило з під Сігояну дальше на захід, а головний его корпус, уставлений на північ від проходів Мотієн і Модулїн, заатакував російскі позициї в околици Тавуану і проходу Янцелїн, положених на великій дорозї до Ляояну о 40 км. на схід від Ляояну. Прийшло тут рівночасно до двох битв в двох місцевостях і по обох битвах Росияни уступили зі своїх становищ.

Сейчас по битві оголошено два рапорти. Рапорт Курокого і доповняючий рапорт Куропаткіна. Курокі донїс, що японьска армія (здаєсь трета) розпочала дня 30 липня атак на Тамучен (Сімучен, де російский фронт заломлював ся з полудневого в північний; 20 км. на полудневий схід від Гайчену). Росияни мали дуже сильні становища на горбах коло Тамучену. В недїлю розвинув ся завзятий бій, котрий тревав цїлий день. Лїве крило японьске зігнало Росиян зі становищ. Росияни цофнули ся на Гайчен, бо Японцї зачали окружати російскі позициї і могли дістатись на їх плечі. Росияни мали в сїй битві дві дивізиї піхоти і 6 батерий полевої артилериї. Командантом був ґенерал-майор Алексеєв.

Рапорт Куропаткіна до царя є доповненєм японьского рапорту. Куропаткін донїс, що дня 2 с. м. російскі війска уступили з Гайчену і рушили дорогою на Ансаншау (між Гайченом а Ляояном, 30 км. на полудне від Ляояну). Японцї не гнали за уступаючими. Мимо страшної спеки сей рух відбув ся в цїлковитім порядку. Аби війску улекшити похід, з кождим віддїлом їдуть вози, на котрі вояки складають плащі і всї річи конечні в битві. Велике є число случаїв сонїшного удару. Від війск на північнім сходї, то є там, де Росияни бють ся з Курокім, не надійшла нїяка відомість.

О подіях на полудневім фронтї, против котрого оперують армії ґенералів Оку і Подзу, ґенерал Сахаров донїс, що рухи японьских війск против східного фронту (атакованого армією Курокого) переконали его, що Японцї наміряють головними своїми силами заатакувати полудневый фронт. Се спонукало Сахарова поїхати на полудневий фронт. Битва розпочала ся користно для Росиян. Командант найкрайнїйших позиций лївого (східного) крила російского, полковник Солонка донїс, що держить ся добре на своїй позициї, хоч вже має богато ранених. Солонцї вислано на поміч дві компанії і один баталїон. Рівночасно заатакували Японцї середину російских становищ під ґенералом Мищенком і праве крило. З разу російска ар-

---

під повіткою стоїть з десяток ратовищ зовсїм готових. От я злїзши з коня, прийшов до його, а він мене й не бачить, що я йду: струже собі та бурчить щось. Я прийшов таки близенько, тай став: послухаю що він бурчить. Коли чую, аж то він пісню старосьвіцьку хоче співати, та вже голос йому дрижить і не виведе, тільки муркоче:

Перебийніс просить не много —
Сїм сот козаків з собею,
Рубає мечем голови з плечей,
А решту топить водою.
Ой пийте, Ляхи води калюжі,
Води калюжі балотяниї,
А що пивали по тій Вкраїнї
Меди та вина ситнії.

— Здоров, дїдусю!

— Здоров, каже, — здоров, синку!

Той не дивить ся таки на мене. Я думаю собі, як би з ним заговорити, тай мовчу. А він тодї підняв свої важкі білі брови, та глянь на мене.

— Е! каже, — а ти що за чоловік?

— Отак, кажу, як бач: чоловік хрещений, волочу ся по сьвіту та долї шукаю.

— А чи наша віра?

— Наша, кажу.

— Чогож тобі, синку, треба?

— Треба, кажу, менї наперед усього попоїсти.

— Правда, каже, синку, правда. Попереду нагодуй чоловіка, а тодї вже й розпитуй.

Зараз пішов, несе менї хлїба, сала, меду, бо й пасїка в його тут невеличка загорожена. Попоївши, я кажу йому, що

тилерия взяла верх і японьскі батериї мусїли замовкнути.

О годинї 10 рано Солонка прислав такий рапорт: „Марш Японцїв, котрі хотїли обійти российскі становища, здержано. Японцї мають великі страти, а ми богато ранених. Погиб один капітан а три офіцири ранені. Позицию держу. В хвили, коли прийшов сей рапорт, Солонка, котрий мав проти себе велику силу Японцїв, зачав уступати і вже покинув три горби. На поміч вислано єму пять баталїонів а команду обняв в сїм місци полковник Попович.

На правім крилї российскім бій кипів дальше. Российска артилерия сильно пражила японьску артилерию, хоч Японцї виступили до бою з всїми своїми полевими і гірскими гарматами. Перед годиною 4 прийшла вість, що командант правого крила российского мусїв уступити, бо Японцї зачали окружати российскі становища.

Шість российских гармат попсовано і полишено на боєвищи; два офіцири батериї погибли а два суть ранені. Командант батириї легко ранений. Японцї на лївім крилї уставили еще дві батериї і розпочали бомбартувати российскі батериї. Российску батерию знищено цїлком і российске військо мусїло уступити. Лише зразу повелось затягнути 4 гармати в безпечне місце, а 4 инші полишено на поли борби. При двох уратованих арматах погибли всї конї, отже і ті армати знищено і полишено Японцям.

Аби відвернути увагу Японцїв від правого крила, Сахаров дав о 5 годинї наказ полковникови Поповичеви, аби, як лиш спека зменшить ся, військо кинуло торнїстри і пішло до атаку на баґнети. Атак підперла артилерия, котра розпочала сильнїйше палити на горби обсаджені Японцями. Пальба була так страшна, що Японцї мусїли мати величезні страти. Росияни кинули ся баґнетом на ворога і з двох сторін заатакували єго. Японцї не видержали і уступили з трех здобутих вже горбів. Попович казав війску задержати ся. О годинї 7 вечером Сахаров казав российским військам відступити і відмаширувати на Гайчен. Страти в днях 30 і 31 липня еще докладно не звісні; поки що почислено 29 офіцирів і звиш 1000 рядових.

Найбільші страти мали Росияни в битві східного фронту з армією Курокого (в околици Тавуану). В віддаленю 7 км. від Юнсулїну Японцї обійшли уступаючу колюмну российску, зложену з трех полків піхоти. З віддаленя двох тисячів метрів Японцї зачали страшно пражити российску лїнію. Пополудни Росияни появили ся з білою хоругвою і з червоним хрестом, аби зібрати ранених і трупів. Супротив того Японцї здержали пальбу. На лївім крилї сеї части российскої армії були найлїпші полки, які притранспортовано з Европи.

хотїли нїби мене Ляхи повісити за те, що я згубив паньский дзиґарок, а я втік та хочу пристать у гайдамаки, тільки горе моє, що не знаю, де їх знайти. Він тодї менї й каже: — Добре, синку, їдь же отуди й туди, мимо такого й такого дуба, то там їх і знайдеш на урочиши Обозовищи. — А сам знов сїв, тай почав стругити ратище.

Поїхав я, аж так: у яру попід густими дубами конї ходять і де-не-де жупани червонїють. Приїхав я близше, аж стоїть під дубом козак із ратищем на вартї. Я зараз по запорозьки: „пугу!“ А він минї: „пугу! пугу!“ А я знову: „Козак з Лугу!“

— А де той козак з Лугу? крикнув хтось товсто із лїсу. — А їдь лишень сюди! Я й їду. Дивлюсь, аж супротив мене іде здоровенний запорожець з усами, що я ще й з роду не бачив; чорні та довгі та роскішні такі, що аж вилискують ся. Жупан на йому шовковий червоний, аж сьвітить ся, як огонь; шапка червона, похилиста; пояс золотий; за поясом пістолї; при боку шабля; кульбака і стремена — все те в щирім золотї аж горить. А кінь під ним пречудової вроди: білий як лебідь, так і відбиває від зеленого лїсу й трави; ти-б сказав, що й землї не доторкаєть ся. Зняв я шапку, тай поклонив ся аж до кіньскої гриви; забув, що то є гайдамака; так би, здаєть ся, взяв тай підославсь йому під ноги: стаю перед ним, як перед гетьманом.

(Дальше буде.)

Були се полки, котрі вийшли зі школи бувшого київского ґенерал-ґубернатора Драґомірова, отже київский корпус (рускі полки) і часть московского корпусу. Хоч сї полки били ся дуже добре, Японців була така сила, що мусїли уступити під сам Ляоян. З Токіо доносять до Берлїна, що японьска кіннота є вже на дорозї між Ляояном а Мукденом.

Льондоньскі дневники доносять, що бій кипів серед нечуваної спеки. Сотки соняшних ударів були по одній і по другій сторонї. Жар сонця повалив більше людий, нїж кулї.

Оден цїлий японьский полк, котрий без води бив ся майже цїлий день в страшній спецї, дістав підчас битви нападу шалу і серед нечувавого граду росийских куль пробив ся баґнетом через середину росийских становищ, аби лише дістати ся до ріки і згасити спрагу. Ліва колюмна японьска мала найбільші страти. Японцї обсадили Анпін, віддалений о 20 км. на схід від Ляояну.

Урядово доносять, що під Сімученом (місце, де росийский фронт звертав ся з полудневого на північний), Японцї мали 124 убитих і 600 ранених. На боєвищи лежало 700 убитих Росиян, котрих поховронено з військовими гонорами. Японцї здобули 6 гармат, богато амунїциї і харчів.

Під Юсулїнчу і Янселїном (в околици Тавуану на схід від Ляояну) Куроки стратив 906 рядових і 40 офіцирів. Росияни стратили 2000 людий; 8 офіцирів і 109 вояків Японцї полонили, здобули дві гармати, богато карабінів, шатер, ґранатів і т. и.

З усїх сих урядавих реляций виходить, що всї росийскі позициї поза Ляояном або вже суть страчені, або не дадуть ся удержати. Росийска армія находить ся в певнім відвороті на Мукден. Чи прийде до рішаючої битви під Ляояном, зависить від того, хто скорше справить ся: чи Куропаткін переведе до кількох днів цїлу свою армію до Мукдену, чи Японцї загородять єму дорогу до Мукдену, або заатакують головну силу росийскої армії під самим Ляояном і на дорозї до Мукдену.

Оттаке дїє ся на суші, а на мори нове лихо зустріло Росиян. Твердиня Порт Артур вже гонить остатками, хоч коло єї облоги гинуть сотнї Японців. Та портартурскій фльотї годї було видержати серед японьских куль, ось вона й забагли втїкати на чисте море аби получити ся із владивостоцкою ескардою, але сему Японцї перешкодили й розбили ескарду портартурску і владивостоцку нїм ще они вспіли получити ся.

Дописи.

Із Раранча.

Село Раранче в Черновецкім повітї є красно положене, має красні великі огороди з добрими овочами та широкими полями, числить верх 5000 душ, і пишає ся великим шкільним будинком, в котрім 1 директор і 7 учительских сил учать до 500 дїтий.

Тут верховодив-двірникував через 30 лїт мужик Ґріґорій Красовский, котрого дїда надибав на дорозї жид Кула і превіз до Раранча. Яко хлопець пас товар, а потім поклали єго за польового. Потомок єго був хитрий, так що вибрали єго за двірника. Він воював в громадї, був великий приятель лихварів, котрі в протягу часу, 600 фалеч поля від мужиків хитромудро набули і тепер розкошують. Перед 3 роками скинули єго сина Николая з двірника, котрий за всїлякі переступства до того покараний ще 3 місецями краміналом. Хотяй против того засуду рекурсує, то відай таки буде треба кару відпокутувати. Буде рік, як відбулись тут вибори до ради громадскої всїх сторонників а Красовского з ними разом не вибрали. То зробила читальня, котрої члени кріпко держали ся, та кириню Красовского повалили. Він крутить ся день і ніч, лазить по всюдах, рекурс йде, але нїчо не поможе. Має він зятя Івона Вівчарюка, котрий легко присягає; дуже то моторний чоловік, тому і з мамою єго оженив ся! От яка мораль у Красовского: „Як я умру, то най мене і під пліт кинуть“. Се він говорить цїле своє жите. Тому то в селї завела ся дуже велика неморальність із часів єго двірникованя.

А ось зблизив ся час до виборів сойму краєвого. Красовский каже, що три-

має за Стоцким, хотів тим туманити правиборців. Піп Левескул приходить 4 дні перед правиборами до него. Начальник Шнайдер і люди виділи то, дали знати читальни, котра скликала членів до рішеня і уставила лїсту виборців. Учув про те Красовский збирає свою горетку поплечників і кілька жидів і укладає свою лїсту. Єго зять Вівчарюк міркує, що перепаде, приходить до Читальнї та просить членів приняти єго в лїсту. Кажуть єму присягни! Принесли до читальнї св. Евангеліє з школи і він так присяг сам на тій книзї. „Дай Боже, абим ослїп, абим окалїчів, абим своїх дїтий невидів, абим згорів, що буду тримати в Вами за Стоцким“. Тай перехрестив ся і поцїлував хрест в присутности 100 люда. Дочекали ми дня правибору, 28. червня. Над'їхав комісар, а Красовский приходить з своєю партию до 30 зрадників і тїшить ся, що нікого нема з єго противників. Та дали знати до читальнї, з котрої 150 виборцїв до канциляриї громадскої повалило. Красовский, засторопів, кидає ся межи людий, котрі єго від себе відтручують, кличе свого зятя Вівчарюка і з сим кривоприсягайлом грозить людям що Стоцкий „зайда“ не зробив нїчо(??) для мужиків, що лїпше вибрати таких людий, що будуть голосувати за паном Фльондором! Вибір йде поважно, лїста читальнї побідила, мала 138 голосів а Красовского партия повалилась 42 голосами. По виборах приходить знов піп Левескул до нашого пароха Тарнавского і сотрудника Поєнара обробляти вибраних. З десятьох 3 переробили підкупством, Івана Вівчарюка, Івана Тулика і Михайла Куреша. Сих 3 викинули ми зараз з членів читальнї; вони боять ся в селї показати, а Іван Тулик вже збожеволїв за юдин гріш. Так пропадуть всї зрадники народа. *Іван Дутка.*

Із Лашківки.

В послїднім ч. „Народної Зради“ написано, що виборець Яків Лучак з Лашківки зломив дане слово, бо не голосував на Бажана. Ми знаємо, що є на сьвітї і така парсуна, коли еї плювати в очи, то каже, що дощ паде. Оттак і з „Народною Зрадою“. В Лашківцї зроблено було на силу в послїднім часї за помочию о. Дашкевича, кацапа Ґеорґія Микетюка і поляка Яна Ґрубера кацапску партию, котра приступала як така до правиборів із 27 голосами. Наколи наша партия мала 81 голосів. Тому-ж і при правиборах перепали виборцї з о. Дашкевичом і „поляком“ Ґрубером на чолї. А Яків Лучак, що на него накидає ся „Народна Зрада“, вибраний нашою партиєю. Не можемо казати, що сей виборець був слабого духа, бо не перейшов на бажанівску сторону; а треба знати, що покуса була велика, бо бажанівцї з Ґ. Микетюком від Лучака формально не відступали. Сам Бажан був в него два рази і видко за дармо, бо Лучак дав своїм правиборцям слово, що буде на п. Пігуляка голосувати, і він дотримав свого слова. А „Народна Зрада“, написала, що Лучак зломив слово. То-ж не дивуйтесь добрі люди „Народній Зрадї„ і не плюйте їй в очи, бо она готова сказати, що то дощ паде.

Треба також знати, що в нашім селї справа виборча не вела ся так навгад, лиш вся робота була так уладжена, щоби не було жадного сумнїву. Особливо, коли Бажан заїзджав в наше село з пивом, то наша партия скликала виборцїв і говорило ся їм, що то сойм і яка єго задача, що то вільнодумний союз і яка то була до тепер в краю господарка дїдичівска. Також запросили ми нашого родимця п. Корнилїя Данилюка, над'учителя з Бергомету. Сей вдачно пояснив виборцям цїлу справу.

Тепер наші люди чекають з нетерпеливостею скликаня сойму і хотять видїти, що сойм зробить для добра народу, і що будуть робити дїдичі, яким урвала ся всемогучість чи они будуть приставати на то, що треба, чи будуть перепинювати й більшости?! Найборше треба би тепер нашим людям для кас райфазенских краєвого банку, аби могли хоть почасти вирвати ся з рук лихварских. *Виборець.*

Всячина.

Давайте свої дїти до ґімназиї! Руска ґімназия перенесла ся вже до нового будинку коло публичного огороду

і вже сюди треба до запису приходити. До 1 кляси й приготовляючого курсу будуть приймати 1., 2., а взглядно й 3., вересня між 8 а 10 г. рано. Хлопці мають прийти з татом або опікуном, і мати при собі метреку уродженя і свідоцтво шкільне; для курсу сьвідоцтво скінченої 3-ої кляси школи народної, для 1. кляси сьвідоцтво 4 кл. школи народної. Такса принятя до 1 кл. ґімн. виносить 8 К. 26 сот., яку віддадуть родичам, коли би ученик не здав іспиту. Шкільний рік зачинає ся богослуженем 5. вересня а звичайна наука 6. вересня. До православної бурси при Народнім Домі треба зголошувати ся 1. і 2. вересня, де будуть принимати межи 11. а 1. годиною рано і 5. а 7. годиною по полудни. Родичі мають тут виказати ся сьвідоцтвом бідноти, сьвідоцтвом шкільним і метрикою уродженя.

При гашеню пожару в Старій-Жучці визначив ся Леонтій Павлович, який попалив собі кожух, капелюх а навіть волосе, а також Дмитро Єрофтей, Керика Церник, Тодор Попівчук і сурмач Николай Маріяш, що перший затрубів на огонь. Всї сесї молодцї — члени будучої „Сїчи“.

З Хлопскої фільософії.

На смертельній вже постелї
Один тато як лежав,
Своїм дїтем у послїдне
Оттаке розповідав:

Памятайте, що на сьвітї
Приятелїв є лиш три.
Кождий з вас, жий з ними добре,
Жадного з них не гніви!

Перший з них: то є сам Пан-Біг —
Єго всюди величай;
Не роби нїчо без Него
Все на Него уповяй!

Другий: жолудок здоровий —
І на него уважай;
Шануй єго кілько можеш
Нїчим не перепихай!

Третий: Се кишеня повна —
От цїлїська їх трійня;
Як один з них загнївить ся,
Тодї щастя вже нема.

Ів. Захарко.

Видане Товариство „РУСКА РАДА“. За редакцию відповідає ІВАН ЗАХАРКО
З друкарнї „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Ів. Захарка.